

Lausunto malminetsintälupahakemuksesta ML2019:0026

Rantasalmen kunta on arvioinut Southern Ostrobothnia Minerals Oy:n malminetsintälupahakemuksen koskien Pirilä-alueen 123,32 hehtaarin aluetta.

Hakija etsii kultaa käyttäen geologista kartoitusta, käsinäytteenottoa, geofysikaalisia mittauksia ja timanttikairausta. Kunnan kanta on kielteinen, ja lausunnon perusteina esitetään seuraavasti:

1. Ympäristönsuojelulliset näkökohdat

Valtakunnallisesti ja paikallisesti arvokas luonto

Alueella voi esiintyä luonnonsuojelulain ja vesilain nojalla suojeltavia ympäristöjä, kuten erityisen tärkeitä elinympäristöjä, pienvesiä ja suojeltuja lajien elinympäristöjä. Mahdollinen haitta näille ympäristöille olisi vastoin kansallisia ja EU:n ympäristötavoitteita. Esimerkiksi viitasammakon ja muiden uhanalaisten lajien lisääntymis- ja elinpaikkojen vaarantaminen on täysin kiellettyä.

Vaikutukset vesistöihin

Pirilä-alueen läheisyydessä sijaitsevat vesistöt ovat keskeisiä maatalouden, paikallisen yhteisön ja alueen ekosysteemien kannalta. Hakijan suunnittelemat tutkimusmenetelmät, erityisesti timanttikairaus, aiheuttavat merkittävän riskin pohja- ja pintavesien laadulle, mikä voi vaikuttaa laajalti myös suojelualueisiin ja alueen maankäyttöön ja sen suunnitteluun.

Laajemmat ympäristövaikutukset

Kaivostoimintaan liittyvät hankkeet Suomessa, kuten Talvivaaran kaivos, ovat osoittaneet, että ympäristöhaitat ulottuvat usein laajalle alueelle. On perusteltua olettaa, että myös tällä alueella malminetsintä ja mahdollinen kaivostoiminta voisivat aiheuttaa merkittäviä pitkäaikaisia haittoja.

2. Maatalouden merkitys ja paikalliset elinkeinot

Maatalousinvestoinnit

Pirilä-alueella ja sen läheisyydessä toimii useita aktiivisia maatiloja, joihin on tehty huomattavia pitkäjänteisiä investointeja. Näiden elinkeinon toimintaedellytykset perustuvat alueen ympäristöarvoihin, kuten puhtaaseen veteen ja viljelykelpoiseen maahan. Malminetsintä uhkaa heikentää maatalouden ja viljelyn edellytyksiä kunnassa ja aiheuttaneen kiinteistöjen ja hyödynnettävien maa-alueiden arvon laskua.

Kuntastrategian mukainen kehitys

Kunnan strategiset tavoitteet korostavat biotaloutta, maataloutta ja näiden kestävästä kehitystä. Malminetsinnän hyväksyminen olisi vastoin kunnan painottamaa paikallisen elinvoiman kehittämistä.

3. Matkailu ja kunnan imago

Saimaa ja matkailun merkitys: Kunnan matkailun kehittäminen perustuu puhtaan luonnon, Saimaan ja siihen liittyvien ainutlaatuisten luontokohteiden hyödyntämiseen. Mahdolliset malminetsinnän ja kaivostoiminnan ympäristövaikutukset, kuten maisemahaitat ja negatiivinen julkisuus, voivat merkittävästi heikentää kunnan houkuttelevuutta matkailukohteena.

Arvokas maisemakokonaisuus: Etelä-Savon maakuntakaavan mukaisesti Pirilä-alue sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella. Vaikka malminetsintä ei suoraan uhkaisi maisemaa, mahdollinen kaivostoiminta voisi merkittävästi heikentää maisema-arvoja ja siten vaikuttaa matkailulliseen ja maankäytön vetovoimaan ja mahdollisuuksiin.

4. Riittämättömät taloudelliset vakuudet ja varovaisuusperiaate

Vakuus ei kata mahdollisia vahinkoja: Hakijan asettama 10 000 euron vakuus on täysin riittämätön kattamaan edes yksittäisiä haittoja, saati pitkäaikaisia vaikutuksia, kuten pohjaveden saastumisen, maaperän pilaantumisen tai kiinteistöjen arvon laskun korvauksia.

Hakijan resurssien riittävyys: Malminetsintään ja kaivostoimintaan liittyvät taloudelliset vastuut ovat valtavia. Hakijan taloudellisia edellytyksiä ei ole osoitettu riittävästi, eikä alueelle tule myöntää lupaa ilman kattavaa selvitystä.

Yhteenveto ja kanta

Rantasalmen kunta **vastustaa** malminetsintälupahakemusta ML2019:0026.

Myönteinen lupa olisi vastoin kunnan strategisia tavoitteita, paikallisten elinkeinojen turvaamista ja ympäristönsuojelun periaatteita. Alueen arvokkaat maisema- ja luontoarvot sekä matkailupotentiaali ovat Rantasalmen tulevaisuuden kannalta elintärkeitä, eikä malminetsinnälle tule antaa sijaa näiden tavoitteiden kustannuksella. Rantasalmen kunta on sitoutunut ympäristöministerille 19.1.2024 luovutettuun Saimaan kaivostoiminnan vastaiseen julistukseen.

Rantasalmen kunta vaatii, että hakemus hylätään ja että mahdollisista tulevista malminetsintähankkeista tehdään kattava ympäristövaikutusten arviointi, joka sisältää riskianalyysin suhteessa alueen maatalouteen, matkailuun ja luonnon monimuotoisuuteen.

Rantasalmella 2.12.2024

Rantasalmen kunta

Rainer Leskinen
kunnanjohtaja

Jarkko Sanisalo
hallintojohtaja